

Elearning Info

<https://www.elearninginfo.in>

2024

EDUCATION

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

Q. No. 1 carries 1 mark each	:	$1 \times 12 = 12$
Q. No. 2 carries 2 marks each	:	$2 \times 12 = 24$
Q. No. 3 carries 4 marks each	:	$4 \times 10 = 40$
Q. No. 4 carries 6 marks each	:	$6 \times 4 = 24$
		<hr/>
		Total = 100

1. Give short answer as directed (any twelve) :

1×12=12

নির্দেশানুসৰি চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো বাৰটা) :
নির্দেশানুযায়ী সংক্ষেপে উত্তৰ দাও (যে কোনো বাৰোটি) :
সুন্দ' ফিননায় লির (জায়খিজায়া মোনজিনৈ) :

• Fill in the blanks :

- খালী ঠাই পূৰ কৰা :
- শূন্যস্থান পূৰণ কৰো :
- লাংদাং জায়গা আৰু খালাম :

(a) The Latin word 'Duco' means _____.

লেটিন ভাষাৰ 'Duco' শব্দৰ অৰ্থ হৈছে _____।

ল্যাটিন ভাষাৰ 'Duco' শব্দটিৰ অৰ্থ হল _____।

লেটিন শব্দ 'Duco' সোধনি আঁথিয়া জাওঁ _____।

(b) John Dewey considered education as a 'tri-polar' process and these three poles are student, teacher and _____.

জন ডিউইয়ে শিক্ষাক 'ত্রি-পক্ষীয়' পদ্ধতি হিচাপে অভিহিত কৰিছে আৰু এই তিনিটা পক্ষই শিক্ষার্থী, শিক্ষক আৰু _____ ক সামৰি লয়।

জন ডিউই শিক্ষাকে 'ত্রি-পক্ষীয়' পদ্ধতি হিচাপে অভিহিত কৰেছেন এবং এই তিনিটি পক্ষ হল শিক্ষার্থী, শিক্ষক এবং _____।

জন ডিউইয়া সোলোঁথাইখৌ 'মোনথাম মিরু' গোনং লামা হিসাবে গনায়থিদোঁ আরো বে মোনথাম মিরুवा फरायसा, फोरोंगिरि आरो _____।

(c) The chief advocator of individual aim of education was _____.

শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক লক্ষ্যৰ মুখ্য পৃষ্ঠপোষক আছিল _____।

শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক লক্ষ্যৰ মুখ্য পৃষ্ঠপোষক ছিলেন _____।

সোলোঁথাইনি গাৱাৰি থাংখিনি গাহাই _____।

(d) Hero-worshipping is the characteristic of _____ period.

বীৰপূজা হৈছে _____ কালৰ বৈশিষ্ট্য।

বীৰপূজা হল _____ কালৰ বৈশিষ্ট্য।

জোহোলাব সিৰিনায়া জাদোঁ _____ সমনি আখুথাই।

(e) Animism is an important characteristic of _____ period.

সৰ্বপ্ৰাণবাদিতা হৈছে _____ কালৰ এটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য।

সৰ্বপ্ৰাণবাদিতা হল _____ কালৰ একটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য।

জুনাদআৰিয়া জাদোঁ _____ সমনি মোনসে ম'খ'জাথাব আখুথাই।

(f) Computer was first invented by _____ between 1791 to 1871.

১৭৯১ৰ পৰা ১৮৭১ চনৰ ভিতৰত _____ য়ে পোনপ্ৰথম কম্পিউটাৰ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল।

১৭৯১ থেকে ১৮৭১ সালের মধ্যে _____ সৰ্বপ্ৰথম কম্পিউটাৰ আৱিষ্কাৰ কৰেছিলেন।

1791-1871 মাযথাইনি গেজেৰাৰ _____ আ গিৰিযৈ কম্পিউটাৰখৌ সঁদাননা দিহুনদোঁমোন।

(g) The English word 'psychology' is derived from _____ language.

ইংৰাজীৰ 'psychology' শব্দটো _____ ভাষাৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে।

ইংৰাজি 'psychology' শব্দটি _____ ভাষা থেকে উৎপন্ন হয়েছে।

ইংৰাজীনি 'psychology' সোদোৰা _____ ৰাবনিফ্ৰায় সোমজিৰ্দোঁ।

(h) The English word 'emotion' is derived from the Latin word _____.

আবেগৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ 'emotion' শব্দটো লেটিন ভাষাৰ _____ শব্দৰ পৰা আহিছে।

আবেগ-এৰ ইংৰাজি প্ৰতিশব্দ 'emotion' শব্দটি ল্যাটিন ভাষাৰ _____ শব্দ থেকে এসেছে।

ইংৰাজী 'emotion' সোদোৰা লেটিন ৰাবনি _____ সোদোৰনিফ্ৰায় ফৈৰ্দোঁ।

• Answer in 1 word or sentence :

- এটা শব্দ বা বাক্যত উত্তৰ দিয়া :
- একটি শব্দ বা বাক্যে উত্তৰ দাও :
- মোনসে সোদোৰ এৰা বাখ্ৰায়াব ফিননায হো :

(i) "Education is the natural, harmonious and progressive development of man's innate powers." Who said this statement?

“মানুহৰ অন্তৰ্নিহিত শক্তিৰ স্বাভাৱিক সু-সামঞ্জস্য আৰু প্ৰগতিশীল বিকাশেই হ'ল শিক্ষা।” এই উক্তিটো কৰ ?

“মানুষের অন্তর্নিহিত শক্তির স্বাভাবিক সু-সামঞ্জস্য এবং প্ৰগতিশীল বিকাশই হল শিক্ষা।” এই উক্তিটি কৰ ?

“মানসিনি ফৈফানায সোলোখৌ মিৰ্থিগায়াৰি, খৌসে আৰো আঁখি গোনাঁ জৌগাহোনাযানো জাৰ্দোঁ সোলোঁথাই।” বে বুথিয়া সোৱনি?

(5)

(j) "Destiny of the nation is being shaped in her classroom." Which Education Commission remarked this statement?

“এটা জাতি বা এখন দেশৰ ভাগ্য বিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীকোঠাসমূহত গঢ় লয়।”
কোনখন শিক্ষা আয়োগে এই মন্তব্য দিছিল ?

“একটি জাতি বা একটি দেশের ভাগ্য বিদ্যালয়ের শ্ৰেণীকোঠাগুলিতে গড়ে ওঠে।”
কোন শিক্ষা আয়োগ এই মন্তব্য প্রদান করেছিল ?

“मोनसे हारि एबा गंसे हादरनि इयुना फरायसालिनि थाखो खथायाव साजाय जायो।”
माबे सोलौथाइ आयाग (Commission)आ बे बुंथिखी होदौमोन?

(k) What is the full form of CD-ROM?

CD-ROMৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

CD-ROM-এৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটি কী ?

CD-ROM आबुं महरा मा ?

(l) In which year was the University Grants Commission established?

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ কোন সালে গঠন কৰা হয়েছিল ?

मुलुगसोलौसालि अनसुंथाइ आयाग (University Grant Commission)खौ माबे मायथाइयाव गायसननाय जादौमोन?

(m) Write the full form of NCERT.

NCERT ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

NCERT-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটি লেখো।

NCERT नि आबुं महरखी लिख।

(n) Who first developed the sociometric method?

কোনে পোনপ্রথম সমাজমিতিক পদ্ধতিটোৰ বিকাশ ঘটাইছিল ?

কে সৰ্বপ্রথম সমাজমিতিক পদ্ধতিটিৰ বিকাশ ঘটয়েছিলেন ?

সোৱ গিৰিসিন সমাজ বিজিৰসং আদৰনি জৌগানায় জাহোদোঁমোন?

(o) What is illusion?

ভ্ৰান্ত প্ৰত্যক্ষ কাক বোলে ?

ভ্ৰান্ত প্ৰত্যক্ষ কাকে বলে ?

সায়ামায়া মাখৌ বুডো?

2. Answer any *twelve* of the following questions : $2 \times 12 = 24$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো বাবটাৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলিৰ যে কোনো বাবোটিৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়নি সৌলুফোরনি জায়খিজায়া মোনজিনৈ ফিননায় লিৰ :

(a) What do you mean by formal education?

আনুষ্ঠানিক শিক্ষা বুলিলে তুমি কি বুজা ?

আনুষ্ঠানিক শিক্ষা বলতে তুমি কী বোঝ ?

खान्धि लेखा सोलौथाइ बुडोब्ला नौ मा बुजियो?

(b) "Education is a life-long process." Explain.

“শিক্ষা হৈছে এক জীৱনজোৰা প্ৰক্ৰিয়া।” ব্যাখ্যা কৰা।

“শিক্ষা হলো একটি জীৱনব্যাপী প্ৰক্ৰিয়া।” ব্যাখ্যা কৰো।

“सोलौथाइया जादौ मोनसे जिउ जोबजासे मावनेम।” बेखेव।

(c) What is infancy?

শৈশবকাল কাক বোলে ?

শৈশবকাল কাকে বলে ?

খুদিয়া সম মাখৌ বুভো?

(d) Write two differences between growth and development.

বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

বৃদ্ধি এবং বিকাশের মধ্যে দুটি পাৰ্থক্য লেখো।

দেবনায় আরো জৌगानायनि गेजेराव थानाय मोननै फाराग लिर।

(e) Write two important conditions of a science laboratory established in school.

এখন বিদ্যালয়ত স্থাপন কৰা এটা বিজ্ঞান পৰীক্ষাগাৰৰ প্ৰয়োজনীয় দুটা চৰ্ত লিখা।

একটি বিদ্যালয়ে স্থাপন কৰা একটি বিজ্ঞান পৰীক্ষাগাৰেৰ দুটি প্ৰয়োজনীয় শৰ্ত লেখো।

गंसे फरायसालियाव गायसननाय गंसे बिगियान आनजादसालिनि गोनां जानाय मोननै रादाइ लिर।

(f) Write two characteristics of computer.

কম্পিউটাৰৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

কম্পিউটাৰেৰ দুটি বৈশিষ্ট্য লেখো।

कम्पिउटारनि मोननै आखुथाइ लिर।

(g) What is experience curriculum?

অভিজ্ঞতাভিত্তিক পাঠ্যক্রম কাক বোলে ?

অভিজ্ঞতাভিত্তিক পাঠ্যক্রম কাকে বলে ?

রোগীথি বিথায়ারি ফরাফারি মাখৌ বুডো?

(h) Write two functions of District Institute of Education and Training (DIET).

জিলা শৈক্ষিক আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান (DIET)ৰ দুটা কাৰ্য লিখা ।

জেলা শৈক্ষিক এবং প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান (DIET)-এৰ দুটি কাজ লেখো ।

সোলোঁথাই আরো फोरोंथाइनि जिलायारि फसंथान (DIET)नि मोननै खामानि लिर।

(i) What is educational psychology?

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞান কাক বোলে ?

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞান কাকে বলে ?

सोलोंथाइयारि गोसो बिगियान माखौ बुडो?

(j) Write two merits of experimental method.

পৰীক্ষণ পদ্ধতিৰ দুটা সুবিধা লিখা ।

পৰীক্ষণ পদ্ধতিৰ দুটি সুবিধা লেখো ।

आनजादारि आदबनि मोननै मुलाम्फा लिर।

(k) Write two differences between Psychology and Educational Psychology.

মনোবিজ্ঞান আৰু শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

মনোবিজ্ঞান এবং শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানের মধ্যে দুটি পাৰ্থক্য লেখো।

गोसो बिगियान आरो सोलौथाइयारि गोसो बिगियाननि गेजेराव थानाय मोननै फाराग मख'।

(l) Write two functions of spinal cord.

मेरुमज्जार दुटा कार्य लिखा।

मेरुमज्जार दुटा काज लेखो।

मेरु दिरुंनि मोननै खामानि मख'।

(m) What is stimulus?

उद्दीपक काक बोले ?

उद्दीपक काके बले ?

दुखांहोग्रा माखौ बुडो ?

(n) Write two functions of pituitary gland.

शोषक ग्रन्थि दुटा कार्य लिखा।

पिटुइटारि ग्रन्थि दुटा काज लेखो।

सोबग्रा बिथोब (Pituitary gland)नि मोननै खामानि मख'।

(o) What is Serampore Trio?

श्रीरामपुर त्रय काक बोले ?

श्रीरामपुर त्रयी काके बले ?

Serampore Trio माखौ बुडो ?

3. Answer any ten of the following questions :

4×10=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলিৰ যে কোনো দশটিৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়নি সৌলুফোরনি জায়খিজায়া মোনজি ফিননায হো :

(a) Write four strengths of individual aim of education.

শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেन्द्रিক লক্ষ্যৰ চাৰিটা সবলতা লিখা।

শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেन्द्रিক লক্ষ্যৰ চাৰিটা সবলতা লেখো।

সোলোঁথাইনি গাবাৰি থাংখিনি মোনব্ৰৈ বোলো মখ'।

(b) Discuss the relation between Education and Philosophy.

শিক্ষা আৰু দৰ্শনৰ মাজত থকা সম্বন্ধ আলোচনা কৰা।

শিক্ষা এবং দৰ্শনৰ মध्ये সম্বন্ধ আলোচনা কৰো।

সোলোঁথাই আরো सानथौ बिद्यानि गेजेराव थानाय सोमोन्दोखी सावराय।

(c) Write four important characteristics of childhood.

बाल्यकालৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য লিখা।

बाल्यकालের চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য লেখো।

गथ'सा समनि मोनब्रै गोनांथार आखुथाइ मख'।

(d) Write four psycho-physical needs of adolescent.

কৈশোৰৰ চাৰিটা মনোদৈহিক প্ৰয়োজন লিখা।

কৈশোৰৰ চাৰিটা মনোদৈহিক প্ৰয়োজন লেখো।

लाइमोननि मोनब्रै गोसो देहायारि गोनांथि मख'।

(e) Write four advantages of E-mail.

ই-মেইলৰ চাৰিটা সুবিধা লিখা।

ই-মেল-এৰ চাৰটি সুবিধা লেখো।

ই-মেইলনি মোনৰৈ খাবু মখ'।

(f) Discuss the role of teacher as a motivator.

অভিপ্ৰেৰক হিচাপে শিক্ষকৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

অভিপ্ৰেৰক হিসেবে শিক্ষকেৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

গোসোফুদুংগিৰি হিসাবে ফোৰোংগিৰিনি বিফাৰখৌ সাবৰায়।

(g) Write four objectives of co-curricular activities.

সহ-পাঠ্যক্রম কাৰ্যসূচীৰ চাৰিটা উদ্দেশ্য লিখা।

সহ-পাঠ্যক্রম কাৰ্যসূচীৰ চাৰটি উদ্দেশ্য লেখো।

লোব্বা ফৰাফাৰি মাৰফাৰিনি মোনৰৈ বিখাংখি মখ'।

(h) Discuss the scope of educational psychology.

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানেৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰো।

সোলোঁথাই গোসো বিগিয়াননি সিমা এৰা নুসহৰনাযখৌ সাবৰায়।

(i) Why should a teacher study psychology? Discuss.

এজন শিক্ষকে কিয় মনোবিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰা প্ৰয়োজন ? আলোচনা কৰা।

একজন শিক্ষকেৰ মনোবিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰা কেন প্ৰয়োজনীয় ? আলোচনা কৰো।

সাৰে ফোৰোংগিৰিয়া মানো গোসো বিগিয়ান ফৰায়সনায়া গোনাং? সাবৰায়।

(j) Discuss the main parts of a brain.

মস্তিষ্কৰ প্ৰধান ভাগসমূহ আলোচনা কৰা।

মস্তিষ্কেৰ প্ৰধান ভাগসমূহ আলোচনা কৰো।

মেলেমনি গাহাই বাহাগোফোৰখৌ সাবৰায়।

(k) Write four educational significance of drives.

প্ৰেৰণাৰ চাৰিটা শৈক্ষিক বিশেষত্ব লিখা।

প্ৰেৰণাৰ চাৰিটা শৈক্ষিক বিশেষত্ব লেখো।

इसिद्धारि बोलोनि मोनरै सोल्लोथाइयारि जुनियाथि मख'।

(l) Write four characteristics of habit.

অভ্যাসৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

অভ্যাসেৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লেখো।

हुदानि मोनरै आखुथाइ लिर।

(m) Write a short note on Gurukul system.

গুৰুকুল প্ৰথাৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

গুৰুকুল প্ৰথাৰ উপৰে একটা সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো।

गुरुकुल बिखान्थिनि सायाव सुंद'यै लिर।

(n) Write a short note on the Charter Act of 1813.

১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইনৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

১৮১৩ সালৰ চাৰ্টাৰ আইনেৰ উপৰে একটা সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো।

1813 मायथाइनि सार्तर आयेननि सायाव सुंद'यै लिर।

(o) Write four characteristics of basic education.

বুনিয়াদী শিক্ষাৰ চাৰিটা বিশেষত্ব লিখা।

বুনিয়াদী শিক্ষাৰ চাৰিটা বিশেষত্ব লেখো।

गुदि सोल्लोथाइनि मोनरै नेमखान्थि मख'।

4. Answer any four of the following questions : 6×4=24

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলিৰ যে কোনো চাৰিটিৰ উত্তৰ দাও :

गाहायनि सौलुफोरनि जायखिजाया मोनरैनि फिननाय लिर :

(a) What is non-formal education? Discuss the differences between formal and non-formal education.

2+4=6

অনৌপচাৰিক শিক্ষা কাক বোলে? আনুষ্ঠানিক আৰু অনৌপচাৰিক শিক্ষাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা।

অনানুষ্ঠানিক শিক্ষা কাকে বলে? আনুষ্ঠানিক এবং অনানুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ মধ্যে পাৰ্থক্যগুলি আলোচনা কৰো।

गोरा नडि खान्धि लेखा सोलौथाइ माखौ बुडो? खान्धि लेखा सोलौथाइ आरो गोरा नडि खान्धि लेखा सोलौथाइनि गेजेराव थानाय फारागफोरखौ सावराय।

(b) What is vocational education? Discuss the importances of vocational aim of education. 2+4=6

বৃত্তিমুখী শিক্ষা কাক বোলে? শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখী লক্ষ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ আলোচনা কৰা।

বৃত্তিমুখী শিক্ষা কাকে বলে? শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখী লক্ষ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তাগুলি আলোচনা কৰো।

जिउ राहा सोलौथाइ माखौ बुडो? सोलौथाइनि जिउ राहा थांखिनि गोनांथिफोरखौ सावराय।

- (c) Write two personal qualities of a teacher. Discuss the challenges before a teacher in the new context. 2+4=6

এজন শিক্ষকৰ দুটা ব্যক্তিগত গুণ লিখা। নতুন পৰিস্থিতিত এজন শিক্ষকৰ সম্মুখত দেখা দিয়া প্ৰত্যাহ্বানসমূহ আলোচনা কৰা।

একজন শিক্ষকৰ দুটি ব্যক্তিগত গুণ লেখো। নতুন পৰিস্থিতিতে একজন শিক্ষকৰ সম্মুখীন হওয়া প্ৰতিকূলতাসমূহ আলোচনা কৰো।

সাৰ্বে ফোৰোঁগিৰিনি মোননৈ গাৱাৰি গুনফোৰখী মৰ'। গোদান থাসাৰিয়াব সাৰ্বে ফোৰোঁগিৰিনি সিয়াভাব নুজানায মোগা-মোগিফোৰখী সাৱৰায়।

- (d) Write two objectives of the University Grants Commission. Discuss the power and functions of the University Grants Commission. 2+4=6

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ দুটি উদ্দেশ্য লেখো। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ক্ষমতা এবং কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰো।

মুলুগসোলোঁসালি অনসুঁথাই আয়গনি মোননৈ বিথাংখি মৰ'। মুলুগসোলোঁসালি অনসুঁথাই আয়গনি গোহো আৰো হাৰাফোৰখী সাৱৰায়।

- (e) What is instinct? Discuss the common methods or devices of modification of instinct. 1+5=6

প্ৰবৃত্তি কাক বোলে? প্ৰবৃত্তি পৰিশোধনৰ সাধাৰণ পদ্ধতি বা কৌশলসমূহ আলোচনা কৰা।

প্ৰবৃত্তি কাকে বলে? প্ৰবৃত্তি পৰিশোধনৰ সাধাৰণ পদ্ধতি বা কৌশলগুলি আলোচনা কৰো।

জোনোমাৰি আখুথাই মাৰ্বী বুভো? জোনোমাৰি আখুথাই ফোসাৰনায আদৰ এৰা সোলোফোৰখী সাৱৰায়।

(15)

(f) In which year was Wood's Despatch published?
Discuss the recommendations of Wood's Despatch.

1+5=6

কোন চনত উডৰ ঘোষণাপত্ৰ
আলোচনা কৰা।

উড-এৰ ঘোষণাপত্ৰ কোন নামে
প্ৰকাশ কৰা হৈছিল? উডৰ ঘোষণাপত্ৰৰ
পৰামৰ্শবিধী আলোচনা কৰা।

উড-এৰ ঘোষণাপত্ৰ কোন নামে
প্ৰকাশ কৰা হৈছিল? উড-এৰ ঘোষণাপত্ৰৰ
পৰামৰ্শবিধী আলোচনা কৰা।

माझे मायथाइयाय उडनि फोसावलाइ
बांमोनफोरनि योमोन्ऱे मायग्याय।

***